

GENERACIÓ 'PHOTOCALL'

Text Eva Millet

Per a milions de nens i joves, fotografiar i ser fotografiats és part del dia a dia. Tot i això, ja hi ha experts que aconsellen, a pares i fills, fer i compartir menys fotos

Estiu del 2014. Dues nenes de 9 anys caminen cap a la platja. Porten barrets de palla i vestits llargs. Estan de foto i ho saben. Per això, quan un adult treu la càmera, posen. Una s'inclina una mica cap a un costat i fa la V amb els dits, l'altra inclina el cap enrere i somriu com si fos una artista de cinema, fent també la V. La foto està bé, és divertida, però li manca alguna cosa que, fins no fa gaire, feia especials les imatges infantils: l'espontaneïtat. En un món que els retrata constantment, els nens estan desenvolupant a tota velocitat una percepció precoç de si mateixos i, com els adults, sovint actuen de forma diferent si saben que la càmera és allà. En conseqüència, cada vegada és més difícil aconseguir una foto natural, sense poses, en unes edats en les quals això no hauria de ser un problema.

Sens dubte, no és culpa seva. Que els nens d'avui dia emulin els models professionals és, en gran part, pel fet que estan sent més retratats que mai. "A mesura que filmem més i més -i, indiscutible-

ment, avui dia filmem i fotografiem molt-", escriu el periodista David Zweig en *The New York Times*, "augmentem les probabilitats que els fills ens representin una escena o posin davant la càmera, en comptes que visquin el moment". En un article titulat "Per què hauríem de fer menys fotos dels fills", Zweig parteix de la seva experiència com a pare per abordar una tendència que, segons opina, està acabant amb la preuada naturalitat infantil. En el reportatge, descriu com la seva filla de tres anys li demanava, pràcticament des que va començar a parlar, que li ensenyés les fotos que feia d'ella al mòbil. Al principi, el periodista (que està especialitzat en noves tecnologies), va creure que l'interès de la nena era a causa de les meravelles de la pantalla tàctil. Tot i això, aviat es va adonar que la seva filla no tenia cap interès en manipular el mòbil, sinó que volia veure fotos seves, ja fos al telèfon o a l'ordinador.

Inicialment, a Zweig li va semblar que aquella obsessió era una cosa "benigna", fins i tot bene-

enfamília

RASTRES DIGITALS PRECOÇOS

ficiosa: “Els nens necessiten desenvolupar una noció de si mateixos i de la seva relació amb els altres, i mirar fotografies d’ells, amb els amics i la família, això els ajudarà a construir aquesta noció”, escriu. Tot i això, el dia en què la seva filla el va instar a fer una foto en un suposat moment espontani (la nena estava abraçant el germà petit), Zweig va començar a preocupar-se per aquella consciència precoç de la càmera. “Un nen de tres anys no hauria de saber quines de les accions que fan val la pena que siguin documentades; simplement, hauria de gaudir del moment”, resumeix.

Els posats infantils no es fan només en família. També han arribat a d’altres àmbits. Fa pocs mesos, aquesta periodista va veure que al pati d’un campus d’estiu d’un col·legi de Barcelona s’havia instal·lat una catifa vermella a l’estil de Hollywood. Darrere, a la paret, s’havien dibuixat siluetes de persones, a tall de públic d’un *photocall*. Algunes tenien els corresponents

El natural orgull patern i matern, que abans consistia a tenir mitja dotzena de fotos dels nens en una prestatgeria de casa, s’està expandint a velocitat supersònica al món digital. En conseqüència, cada vegada són més els nens i nenes les vides dels quals estan documentades a la xarxa des del dia que van néixer. Fins i tot des d’abans, perquè també són cada vegada més els futurs progenitors que pengen a les xarxes socials les imatges de les ecografies dels futurs nadons.

Els testimonis no són només fotogràfics. A la xarxa també proliferen els blogs on s’expliquen, amb tot luxe de detalls, les coses tan fabuloses que fan els fills però, també, altres aspectes més privats i menys fabulosos. De les depressions postpart als problemes que donen les enuresis nocturnes, passant per fotos de les caques i els vòmits dels nens i fins i tot, confessions sobre la preferència d’un fill sobre l’altre.

Encara que aquest intercanvi d’experiències es pot veure

com una manera de compartir els aclaparaments i els plaers de ser pares, més d’un es pregunta com afectarà tota aquesta biografia en línia als nens protagonistes quan creixin.

En l’aspecte pràctic, els experts en seguretat digital adverteixen que una vegada penjada aquesta informació és gairebé impossible de controlar i que ja s’està utilitzant per a suplantacions d’identitat. A més, els pares han de tenir en compte que estan difonent informacions privades sobre els fills, i que allò que avui sembla graciós, en uns anys pot resultar incòmode.

Sense oblidar que la personalitat de cadascú està formada, en part, per aquestes coses que els van passar i que, potser, desitgen guardar-se per a ells o compartir-les amb persones escollides... Però, amb l’exposició precoç a les xarxes socials s’està acabant amb la diferenciació entre la idea d’allò que és públic i el privat, amb tot el que això implica.

globus de còmic, amb paraules escrites com: “Tom!”, “Penélope!” i, és clar: “Maca!”.

Encara amb la pregunta al cap de quina finalitat pedagògica pot tenir un *photocall* per a nens, qui això escriu descobreix que aquesta activitat és cada vegada més habitual a les festes d’aniversari. “Tothom ho expressa d’una forma diferent: ‘M’agradaria fer un *photocall* infantil per a una comunió’, ‘ja has vist el *photocall* per a la festa infantil d’aniversari de la meva filla?’”, expliquen, entusiasmats al web d’Animarius, una empresa de festes infantils. L’aniversari amb *photocall* es ven com “una idea original per a festes que divertirà nens i grans”. S’ofereixen diferents models i, també, la possibilitat de personalitzar-los al gust del consumidor.

Els *photocall* es comencen a veure així mateix en les celebracions dels adolescents espanyols. En especial, a les festes per celebrar els divuit anys en bars i discoteques, on es col·loca una catifa ver- ▶

► mella com a preludi de l'esdeveniment. Aquesta pràctica és habitual a les festes de quinze anys, l'equivalent llatinoamericà a les posades de llarg. L'última moda allà és el *photocall* amb presentador inclòs: un pretès periodista que entrevista amics i parents de l'homenatjat o homenatjada, mentre una càmera grava i una altra dispara, flaix rere flaix.

Un *photocall* com a part del ritu del pas que significa la majoria d'edat no deixa de ser una cosa natural per a uns joves criats en l'era digital. Nois i noies per als quals fer-se fotos és part del dia a dia, un fet gairebé banal. En especial, des que els mòbils incorporen càmeres i hi ha un munt de llocs per compartir imatges. Del ja antiquat e-mail a WhatsApp i Snapchat, passant per Twitter, Instagram i Facebook. Un ventall de xarxes socials de les quals els joves fan ús, embotint-les de fotos i vídeos que il·lustren les seves vides.

Tot i això, no són els únics: els adults també treuen i pengem fotos de manera massiva. I, en un estrany cercle viciós, gran part de les fotos són de nens. Dels seus fills: aquests nens dels quals un se sent tan orgullós que resulta lògic compartir aquest orgull amb el món (i més ara que és possible gràcies a les noves tecnologies). D'aquesta manera, les imatges de nadons adormits i de nadons desperts, de nens gatejant o fent els primers passos, de nens i nenes de vacances, en esdeveniments esportius i familiars, viatges, primeres comunions i un llarg etcètera, porten anys acumulant-se en l'espai virtual.

Els pares no només comparteixen imatges: també hi ha aquells que tuitegen cada gràcia dels fills o tenen un blog on documenten les seves vides per a tot aquell que les vulgui conèixer. Aquests progenitors ja tenen un nom al món anglosaxó: són els *sharents* (de *parents*, pares, i del verb *to share*, compartir). Segons el diari *The Guardian*, els *sharents* han participat en les xarxes socials des dels inicis, experiència que els fa sentir molt còmodes compartint les seves vides amb desconeguts virtuals. En conseqüència, en ser pares, els sembla el més natural del món continuar compartint-hi cada etapa dels fills.

Encara que els blogs i els tuits abundin, són les fotografies i els vídeos els que regnen. Pares i mares fotografien i filmen, convertint els fills en els nens i nenes més documentats de la història però, també, en aquells que més percepció de

**L'ERA
DIGITAL
ACABA
AMB LES
FOTOS NO
PREPARADES**

**ELS PARES
TAMBÉ
EXPLIQUEN
LA VIDA DELS
FILLS A LES
XARXES**

la seva imatge tenen de la història. Perquè, amb tanta càmera enfocant-los des de nadons, saben que la seva existència ve acompanyada d'una sèrie d'aparells destinats a immortalitzar-la. I, atesa la persistència dels progenitors en plasmar el més mínim dels moviments que fan, la idea que se'ls transmet és que la seva imatge és una cosa important.

Per al doctor Alain Morin, psicòleg canadenc especialitzat en l'estudi de l'autopercepció, aquest excés d'imatges pot derivar en actituds negatives. Entre elles, "l'autocrítica i una constant autoavaluació d'un mateix", amb l'ansietat que tot això comporta. Sense oblidar la vanitat que probablement s'estimuli, amb tantes fotografies, vídeos i catifes vermelles.

Cap pare o mare normal no vol tenir fills ansiosos ni vanitosos. Darrere de cada fotografia hi ha més bona voluntat que una altra cosa. Però, en documentar tan exhaustivament, no estarem creant narcisos ja des del bressol? Per al filòsof i

POSES I 'SELFIES' GLOBALES

M. i Z. són dos adolescents de la mateixa edat. No es coneixen de res perquè una viu en Terrassa i l'altra a Canberra, la capital d'Austràlia, però a les fotos surten pràcticament de la mateixa manera. En els perfils de Facebook es plasmen algunes de les típiques poses dels adolescents d'aquest segle: la posturita morretis; la del cap tombadet i fent la V; la de mirar la càmera des de dalt i, sens dubte, el *selfie* (l'autoretrat amb mòbil), que s'ha convertit en un gènere fotogràfic per dret propi.

L'era de la imatge, de captar-ho tot a un cop de vista, difícilment desapareixerà. Per això, i ja que les imatges són part del dia a dia, experts com Gregorio Luri aconsellen els pares ajudar els fills a treballar-les: "La fotografia i l'audiovisual són dues arts complexes, que desenvolupen les capacitats. Així que, ja que fan fotos o vídeos, intentem introduir-los un criteri estètic. Portar-los a un taller de fotos, sortir a filmar amb ells... Sense negar la realitat, fem de la realitat una virtut", resumeix.

docent Gregorio Luri, el narcisisme en la nostra societat és una realitat incontestable: “De fet –assenyala– en un dels manuals de psiquiatria més importants del món, publicat als Estats Units, ha desaparegut ja com a malaltia, perquè quan alguna cosa es converteix en un tret habitual de la població es considera com la norma i no com l’ excepció”. Tot i això, Luri adverteix que el narcisisme té una cara oculta, que és la fragilitat: “I si els nostres nens tenen aquest component narcisista però no estan compensats amb algun tipus de resistència a la frustració, estan condemnats a patir”.

Luri és autor de diversos llibres d’educació. En l’últim, *Val més educar* (Ariel), reivindica el sentit comú i la prudència com a eines a l’hora d’exercir com a pares. Però, encara que coincideix que hi ha un excés d’imatges, creu que encara és aviat per saber com pot afectar els nens aquesta sobreexposició. “Potser ens estem trobant amb un nou dandisme, un mirar-se constantment, en especial, entre els adolescents”, apunta. Una franja d’edat molt activa a l’hora de retratar-se i penjar imatges a internet. En moltes ocasions, sense pensar massa que en el futur els poden causar algun maldecap. “Perquè l’adolescència i la ingenuïtat vénen sempre associades”, assenyala Luri: “I aquí hi ha el drama: que es creuen extraordinàriament adults i intel·ligents, quan en realitat són molt ingenus. I quan se n’han adonat, ja han ficat la pota, penjant alguna cosa, una ximpleria, de la qual després es penedeixen”. La diferència és que, a la vida real, dins d’un grup d’amics, les ximpleries solen oblidar-se, però a internet queden per sempre.

De tota manera, Luri té molt clar que les barbaritats més grans a internet “te les trobes amb els pares, els adults”. Il·lustra aquest comentari amb un cas que va passar aquest any a Sabadell, on diversos adolescents van gravar i van penjar a la xarxa la brutal pallissa que una noia va clavar a una altra, en comptes d’intervenir per separar-les. “És una història escandalosa i em van trucar d’un diari per comentar-la. La periodista estava escandalitzada però, quan li vaig preguntar si ells tenien el vídeo al seu web, em va dir que sí”. Una altra contradicció d’una societat que ara posa catifes vermelles als nens sense advertir-los que, a la vida real, per la catifa es passeja una part ínfima de la població mundial. ■